

Aanvullend Ecologisch Onderzoek

De Jonge Veenen fase 3 en 4

m.b.t. Rugstreeppad

Colofon

Titel	Aanvullend Ecologisch Onderzoek De Jonge Veenen fase 3 en 4 Moerkapelle m.b.t. Rugstreeppad
Status rapport	definitief
Projectnummer	21A011
Datum uitgave	Juli 2021
Samengesteld door	Brigit van Dam, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies Jorian Eijkelboom, medewerker Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Vosplan Vastgoedontwikkeling B.V. Einsteinstraat 6b 2811 EP Reeuwijk
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. J.P de Vos

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	2
2	LOCATIEBESCHRIJVING	4
2.1	Huidige situatie.....	4
3	WETTELIJK KADER	6
3.1	Europese richtlijnen	6
3.2	Landelijk natuurbeleid- en wetgeving.....	6
3.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)</i>	6
4	METHODE EN MATERIALEN	10
4.1	Methode.....	10
4.2	Rugstreeppad in relatie tot het plangebied.....	10
5	RESULTATEN.....	11
5.1	Inleiding	11
5.1.1	<i>Veldbezoek 1</i>	11
5.1.2	<i>Veldbezoek 2</i>	12
5.1.3	<i>Veldbezoek 3</i>	13
6	CONCLUSIE EN VERVOLGSTAPPEN	14
6.1	Conclusie	14
6.2	Vervolgstappen	14
7	BRONNEN.....	15

1 Inleiding

Vosplan Vastgoedontwikkeling B.V. en de gemeente Zuidplas zijn voornemens het nieuwbouwproject De Jonge Veenen fase 3 en 4 te gaan ontwikkelen. Het plangebied bestaat uit enkele braakliggende percelen met kassen en sportvelden. Voor fase 3 wordt een uitwerkingsplan opgesteld. Voor fase 4 wordt voor de sportvelden een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

In april 2021 heeft Watersnip Advies een verkennend ecologisch onderzoek uitgevoerd binnen het plangebied (*Verkennd Ecologisch onderzoek De Jonge Veenen fase 3 en 4 Moerkapelle* (Watersnip-nr. 21A011)). Uit dit onderzoek bleek dat de aanwezigheid van de Rugstreeppad binnen het plangebied niet kan worden uitgesloten. En dat vervolgonderzoek noodzakelijk was.

In de maanden mei en juni 2021 heeft binnen het plangebied aanvullend ecologisch onderzoek plaatsgevonden m.b.t. de Rugstreeppad, uitgevoerd door gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies. Er is gewerkt volgens het juridisch erkende Kennisdocument van BIJ12.

In deze rapportage wordt beschreven hoe het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd, wat de bevindingen zijn van dit onderzoek en de daarbij behorende conclusies en aanbevelingen.

2 Locatiebeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten: 99,461 en 100,451.

Het plangebied bestaat uit een aantal percelen. Een deel van deze percelen bestaat uit braakliggende akkerbouwgrond. Op de overige percelen bevinden zich glazen tuinbouw kassen. Tevens is een deel van het plangebied nu ingericht als sportveld.

Op het noordelijk en zuidelijk gelegen perceel is de akkerbouwgrond bewerkt en geschikt gemaakt voor het kweken van

gewassen. Het perceel gelegen achter Middelweg 1 (Rooker Roses) wordt al meerdere jaren niet gebruikt als akkerbouwgrond. Het perceel is begroeid met gras en ruigtekruiden. Op het perceel dient tevens als opslag van kleigrond en zand van elders uit het plangebied.

Het plangebied wordt aan de noord- en zuidkant begrensd door smalle sloten. Aan de oostkant vormen de woningen langs de Middelweg de grens. Aan de westkant bevinden zich de woningen die in een eerdere fase van De Jonge Veenen zijn gerealiseerd. De percelen worden van deze nieuwe woonwijk afgescheiden door een nieuw gerealiseerde sloot. De oorspronkelijke bodem bestaat uit klei. Het water staat relatief laag t.o.v. het maaiveld. Dit komt overeen met wat in een droogmakerij met kleibodem gangbaar is.

Figuur 1: Plangebied (rode contour)

2.2 Plannen

Op de percelen wordt fase 3 en 4 van nieuwbouwwijk De Jonge Veenen gerealiseerd. In fase 4 krijgen de bestaande sportvelden een andere locatie. De nu aanwezige sportvelden worden ook bebouwd met woningen.

Voor fase 3 worden de aanwezige kassen afgebroken. De woningen langs de Middelweg blijven behouden.

Er zijn binnen het plangebied geen bomen die gekapt gaan worden. Tevens wordt er nieuw water gerealiseerd.

Figuur 2 en 3: Fasering en inrichtingsplan van De Jonge Veenen

3 Wettelijk kader

3.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

3.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

3.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn en worden aangeduid als Natura2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura2000-gebied vallen.

Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstorend effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregimes soorten "Vogelrichtlijn (wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn" (wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime "andere soorten" (wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geen schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden

aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Door het nemen van (mitigerende) maatregelen kan een ontheffingsaanvraag in de meeste gevallen voorkomen worden. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 4).

Deze mitigerende maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Ook het integreren van ecologische maatregelen in onderdelen van het plan met het oog op consolideren van het leefgebied voor populaties kan een ontheffingsaanvraag voorkomen.

Figuur 4: Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die

jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

Toetsing Wet Natuurbescherming

De toetsing van de Wet Natuurbescherming natuurgebieden en houtopstanden is reeds opgenomen in de rapportage *Verkenkend Ecologisch onderzoek De Jonge Veenen fase 3 en 4 Moerkapelle* (Watersnip-nr. 21A011).

In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het onderzoek naar de aanwezigheid van de beschermde Rugstreeppad.

4 Methode en materialen

4.1 Methode

Het onderzoek is uitgevoerd volgens het actuele kennisdocument voor de Rugstreeppad van BIJ12, *Kennisdocument Rugstreeppad (Bufo calamita)* Versie 1.0 juli 2017.

In mei en juni 2021 heeft een deskundige medewerker van ecologisch adviesbureau Watersnip Advies, met ervaring in het inventariseren van rugstreeppadden, meerdere veldbezoeken (zie schema) gebracht binnen de voorgeschreven tijdsperioden voor deze soort. Er is op Rugstreeppadden geïnventariseerd middels zicht en geluid. De resultaten van deze bezoeken zijn verwerkt tot korte veldverslagen die vervolgens zijn gebruikt als basis voor hoofdstuk 5 'Resultaten'.

datum	tijd (uur)	Type onderzoek	weertype
10 mei	21:45 – 23:15	Rugstreeppad	14 °C, NO 1, lichtbewolkt
20 mei	21:45 – 23:30	Rugstreeppad	14°C, ZW 3, lichte neerslag
3 juni	21:20 – 23:00	Rugstreeppad	19 °c, ZO 1, onbewolkt

4.2 Rugstreeppad in relatie tot het plangebied

De Rugstreeppad (Wnb-hrl/ Rode lijst status 'gevoelig') komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Voor de voortplanting is de Rugstreeppad afhankelijk van ondiepe wateren, die vrij snel opwarmen. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes of plassen.

De Rugstreeppad komt voor in de directe omgeving van het plangebied. In 2020 zijn exemplaren van de Rugstreeppad aangetroffen door een buurtbewoner, in de nieuwe woonwijk ten westen van het plangebied.

5 Resultaten

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de resultaten beschreven van de drie veldbezoeken die zijn uitgevoerd binnen het plangebied, De Jonge Veenen, fase 3 en 4 in Moerkapelle.

5.1.1 Veldbezoek 1

Op maandag 10 mei 2021 heeft een gekwalificeerde medewerker van Watersnip de locatie van het plangebied de Jonge Veenen bezocht. Tijdens het onderzoek is op ieder perceel geluisterd of de Rugstreeppad er te horen was. Op verschillende percelen die binnen het plangebied vallen is de Rugstreeppad gehoord zie figuur 5. Alle waarnemingen van de Rugstreeppad tijdens het onderzoek betroffen roepende individuen. N.B. kooractiviteit is niet gehoord.

Figuur 5: Locaties waargenomen Rugstreeppadden (Bron: Google Earth)

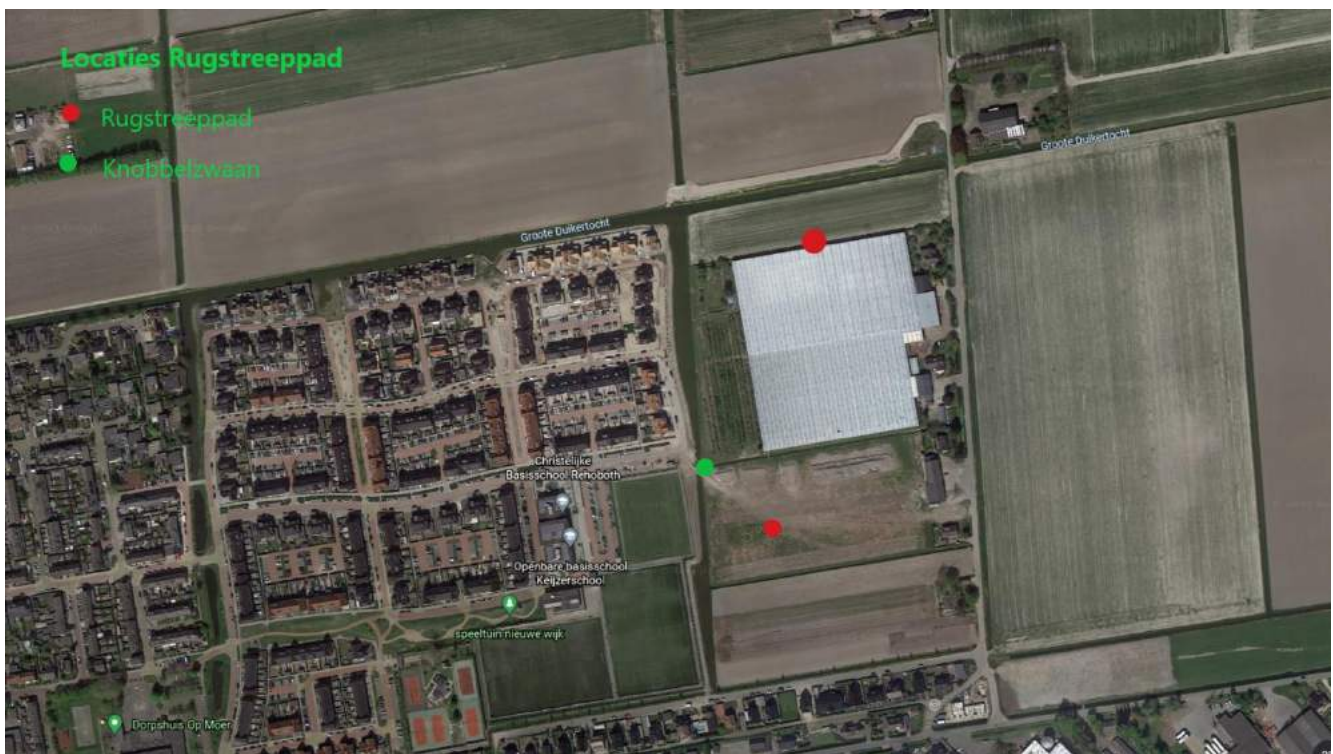
Naast Rugstreeppadden zijn er binnen het plangebied ook Veenmollen gehoord op de percelen van Oudijk. Ook zit er een Knobbelzwaan te broeden achterop het perceel van Rooker in het riet. In het plangebied zijn er weinig geschikte locaties waar Rugstreeppadden een voortplantingslocatie zouden kunnen hebben. De plekken die mogelijk geschikt zouden kunnen zijn als voortplantingslocatie zijn: bandensporen en plaatselijke zeer kleine plasjes van twee m². Op de perceel van Rooker wat nu dient als grondopslag zijn wel enkele plaatsen waar water stagneert in bandensporen en enkele kleine laagtes in het terrein waar plasjes kunnen ontstaan na regenval. Op het perceel van Reineveld is een dieper bandenspoor aanwezig wat kon dienen als voortplantingslocatie.

Conclusie

De Rugstreeppad is in het plangebied aanwezig. Om kooractiviteiten uit te sluiten was een tweede veldbezoek noodzakelijk. Of er schade wordt aangedaan aan een eventuele voortplantingslocatie is nog niet bekend. Dit zal blijken uit vervolgonderzoek naar eventuele kooractiviteit van Rugstreeppadden.

5.1.2 Veldbezoek 2

Op donderdag 20 mei 2021 heeft een gekwalificeerde medewerker van Watersnip op de locatie van het plangebied de Jonge Veenen een ecologisch onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de Rugstreeppad aldaar. Tijdens het onderzoek is op ieder perceel geluisterd of de Rugstreeppad er te horen was. Op verschillende percelen die binnen het plangebied vallen is de Rugstreeppad gehoord (zie figuur 6). Op het perceel van Reineveld is kooractiviteit van 3 mannetjes Rugstreeppad gehoord in een diep bandenspoor. Hierbij is er ook een mannetje Rugstreeppad gezien. Daarnaast zijn tijdens het veldbezoek dezelfde bevindingen gedaan als tijdens het eerste veldbezoek. Binnen het plangebied zijn ook veenmollen aanwezig en de Knobbeltzwaan is nog aan het broeden.

Figuur 6: Locaties waargenomen Rugstreeppadden en nest Knobbeltzwaan (Bron: Google Earth)

Naast Rugstreeppadden is er binnen het plangebied ook een Veenmol gehoord op een van de percelen van Oudijk (zie figuur 3 voor percelensaanduiding). Ook broedt er een Knobbeltzwaan op het perceel van Rooker in het riet (zie figuur 1).

Conclusie

In het voorgaande veldbezoek op 12 mei 2021 is de aanwezigheid van de Rugstreeppad binnen het plangebied vastgesteld. Op 20 mei is er kooractiviteit van 3 mannetjes Rugstreeppad vastgesteld in een bandenspoor op het perceel van Reineveld.

5.1.3 Veldbezoek 3

Er zijn in het plangebied 3 Rugstreeppadden gezien, waarvan er 2 mannetjes actief zingen. Dit keer is er echter geen kooractiviteit gehoord. Deze Rugstreeppadden hielden zich alleen op in een greppel langs de kassen van Kersenkwekerij Jomajole op het perceel van Reineveld. De bewuste greppel op het perceel van Reineveld is zo goed als volgegroeid met algen, er zijn hier geen eisnoeren of larven gezien. De overige greppels op de percelen van Rooker zijn zo goed als allemaal drooggefallen. Er is hier ook geen activiteit van Rugstreeppadden waargenomen in tegenstelling tot vorige veldbezoeken. In de wijde omtrek, rondom het plangebied, waren grote Rugstreeppaddenkoren te horen, bestaande uit naar schatting meer dan 30 exemplaren. Ook zijn er 2 zingende veenmollen gehoord. En riepen er vele groene kikkers spec.

Op het perceel van Van Berkel is er een paartje zingende gele kwikstaarten gehoord. Naar alle waarschijnlijkheid nestelt dit paartje ergens in de kassen van Rooker Roses of van Kersenkwekerij Jomajole, aangezien het paartje daar vlak voor het donker nog kort op de daken van de kassen zat. En vervolgens achter de kassen verdween om niet meer terug te komen. Het nest knobbelzwanen op het perceel van Rooker is inmiddels uitgekomen, de zwanen en hun jongen waren echter nergens te bekennen, wel lagen er uitgekomen eieren en veel dons in het nest.

Conclusie

In voorgaande veldbezoeken op 10 en 20 mei 2021 is de aanwezigheid van de Rugstreeppad binnen het plangebied vastgesteld. Alleen op 20 mei is er kooractiviteit van 3 mannetjes Rugstreeppad vastgesteld in een bandenspoor op het perceel van Reineveld. Tijdens het veldbezoek van 3 juni zijn er 3 Rugstreeppadden gezien, waarvan 2 roepend. Als voortplantingslocatie is de greppel op het perceel van Reineveld echter niet geschikt. Dit vanwege de algengroei die zonlicht wegneemt en de zuurstof beschikbaarheid en leefruimte verstoort. En vanwege het snelle opdrogingsgevaar van de greppel.

Figuur 7: Aangetroffen Rugstreeppad

6 Conclusie en vervolgstappen

6.1 Conclusie

Binnen het plangebied zijn enkele exemplaren van de beschermde Rugstreeppad waargenomen. Er is geen sprake van een voortplantingslocatie. Het plangebied maakt echter wel deel uit van functioneel leefgebied (vaste rust- of verblijfplaats) van deze soort. Geadviseerd wordt om voor deze soort veiligheidshalve een ontheffing aan te vragen in het kader van de Wet Natuurbescherming.

6.2 Vervolgstappen

Voor het verwijderen van functioneel leefgebied van de Rugstreeppad zal een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming worden aangevraagd. Hiervoor zal een activiteitenplan worden opgesteld. Dit activiteitenplan bestaan o.m. uit:

- De mitigerende- en compenserende maatregelen die genomen worden om schade aan de Rugstreeppad te voorkomen en/of te beperken;
- Een Ecologisch Werkprotocol waarin beschreven wordt wanneer de werkzaamheden plaatsvinden, hoe deze worden uitgevoerd en welke maatregelen er genomen worden;
- Het wettelijk belang. In het activiteitenplan wordt beschreven vanuit welk wettelijk belang er een ontheffing wordt aangevraagd. Voor de Rugstreeppad gelden o.m. de volgende belangen:
 - In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - Ter voorkoming van ernstige schade aan met name veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

7 Bronnen

Gebruikte literatuur:

1. Bij12, *Kennisdocument Rugstreeppad (Bufo calamita), Versie 1.0, juli 2017*
2. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Landsmeer 2012
3. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
4. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 5 november 2018
5. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
6. Ministerie van Economische Zaken, *Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen*, versie 1.3 december 2016.
7. © NDFF - quickscanhulp.nl 22 maart 2021

Internetpagina's

8. www.vogelbescherming.nl
9. www.bij12.nl
10. www.ravon.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

Watersnip v.o.f.

's-Gravenbroekseweg 154

2811 GK Reeuwijk

KvK 76653862

+31 (0)182-395460

www.watersnipadvies.info

advies@watersnip.info

